

Horváth Tibor 1935–2011

◆ Barátné Hajdu Ágnes

Csak nemrégem köszönhetjük 75. születésnapján, és már készültünk az újabb évfordulóra, április 15-ére, amikor kaptuk a szomorú hírt, hogy szeretett tanárunk, kollégánk, barátunk, Horváth Tibor, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének volt elnöke, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (OPKM) nyugalmazott főigazgatója, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtártudományi Tanszékének tanára, a legendás Könyvtártudományi és Módszertani Központ egyik meghatározó alakja, 2011. március 2-án elment a minden élők útján.

Horváth Tibor személye szorosan összefonódott a könyvtárossággal. Egyszerre volt elhivatott, felelősségteljes és komoly, de ugyanakkor derű, megértés és örök kihívás csillogott a szemében. Egy-egy jó beszélgetés, vita bármikor felvillanyozta, és hatalmas energiákkal töltötte el. Hihetetlen erővel, lendülettel élte az életet. Tanárunk volt. Mindig és minden helyzetben tanított bennünket a logikus gondolkodásra, a helyállásra, a bonyolult problémák analizésére, a modell- és rendszerszemléletű gondolkodásra. Teljes valójával tanított bennünket, mindenét feltette egy-egy ügyre, egy probléma megvilágítására. Talán ezért is élt oly gyakran a történeteken, anekdotákon keresztüli szemléltetés módszerével a katedrán, de a mindennapi életben is. Ahol megjelent, rövidesen köré gyűltünk és hallgattuk az éppen aktuális, őt foglalkoztató témát. Sosem vezett el a részletekben. Nagyívű pályáján mindenütt maradandót alkotott.

1959-től 1977-ig volt a KMK munkatársa, főmunkatársa, végül osztályvezetője előbb a Tájékoztatási, majd a Tudományos és Szakkönyvtárak Módszertani Osztályának, utoljára a Könyvtártechnológiai Osztálynak. Igazi csapatember volt.

1977-ben került az ELTE Könyvtártudományi Tanszékére közvetlenül az 1975-ben, szintén a KMK-ból érkező Szabó Sándor után. Ekkor már felsőbb évesként, azonnal elvárásolt bennünket hihetetlen elméleti és gyakorlati tájékozottsága, könyvtárpolitikai szemlélete, műveltsége, különösen pedig természettudományos jártassága, magával ragadó egyénisége és fáradhatatlansága. Az egyetem dolga az, hogy problémamegoldó képességet fejlesszen

– mondogatta gyakran, mint ahogy vallotta az iskolarendszerű képzés szükségességét és felelősségét is. Ennek megfelelően az ELTE-n folytatott oktatói munkáján kívül több felsőfokú könyvtárosképzés megálmodója és segítője lett, többek között Egerben és Debrecenben is.

1984-ben tervekkel tele érkezett az OPKM-be. A nagyszerű gyűjtemény és szakembergárda elvárásolta. Magyar nyelvre adaptálta a Derek Austin vezetésével kidolgozott PRECIS-t. A rendszerváltozás után utat kereső tanárképzés támogatására segítette a magyar pedagógia klasszikusainak számító Fináczy Ernő, Imre Sándor, Prohászka Lajos és mások munkáinak a megjelentetését. Az OPKM főigazgatójaként ment nyugdíjba 1999 februárjában, de az alkotó munkát sosem hagyta abba.

1990. december 18-án választották meg a Magyar Könyvtárosok Egyesülete elnökének, mely tisztségét egy cikluson át töltötte be. Az 1994. november 24-ei tisztújító közgyűlésen elmondott beszámolója máig ható tanulságokkal és útmutatóval szolgál, amikor arról beszélt, hogy egyértelmű szakmafilozófiai elvekre kell építenünk, úgy, hogy eleget tegyünk a Magyar Könyvtárosok Egyesületének 1935 óta tartó szakmai elkötelezettségéből származó feladatainak, amely a könyvtárosi hivatás rangemelését szolgálta a könyvtárak társadalmi küldetésének tudatában. Utódainkra ennek a szellemnek folytonosságát bízunk.

Ezekért a célokért vállalta 1995. július 13-án az újjáalakult Országos Könyvtárügyi Tanács elnöki tisztségét is.

Pályája rendkívül termékeny, több mint fél-száz rangos publikációja, tucatnyi könyve jelent meg. Közöttük is kiemelkedő a Papp Istvánnal közösen szerkesztett korszakos mű, a Könyvtárosok Kézikönyve. Hosszú időkig alapműve lesz a jelen és jövő könyvtárosgenerációknak.

Munkásságát 1986-ban Szabó Ervin-emlékéremmel, 1995-ben MKE Emlékéremmel, 1999-ben az Eszterházy Károly Főiskoláért Emlékéremmel, 2004-ben Széchényi Ferenc-díjjal ismerték el. 2003. október 30-án a Füzeki István-emlékérem első kitüntetettje lett.

Horváth Tibor egyénisége különleges jelentőségű volt a számunkra. Az emberi tulajdonságok közt sokra tartotta a hűséget. Hűséget az elvekhez, a családhoz, a barátokhoz, az egyesülethez... Haláláig tagja volt a Magyar Könyvtárosok Egyesületének. De ne felejtjük, hogy ugyanezt a hűséget várja el tőlünk is! Gondolatai tovább élnek bennünk. Halála leírhatatlan veszteség mindannyiunk számára. Emlékét örökre megőrizzük. Nyugodjék békében! ■